

Katarzyna Szulc
„Powojenny spór o architektoniczną tożsamość Finlandii”

Streszczenie rozprawy doktorskiej w języku polskim

Rozprawa doktorska koncentruje się na analizie historycznej i porównawczej trzech głównych placów Helsinek: Senackim, Kolejowym i Obywatelskim. Ich lokalizacja, forma i otaczająca zabudowa dokumentują główne fazy rozwoju architektury Finlandii. Powstanie placów oraz ich wyraz architektoniczny jest związany z zasadniczymi etapami politycznych dziejów podległego Rosji Wielkiego Księstwa Finlandii oraz powstałej w roku 1917 Republiki Fińskiej. *Senaatintori* reprezentuje kosmopolityczny, późny europejski neoklasycyzm. *Rautatienori* pod względem architektonicznym jest wyrazem zarówno typowego dla XIX stulecia historyzmu, jak i przestrzenią, w której rozpoczął się proces kształtowania nowych tendencji stylowych o charakterze narodowym. Tworzony od lat 1920-tych *Kansalaistori* łączy kilka okresów architektury fińskiej, stanowiąc jej nadal otwarty etap. Wybór tych placów jako obiektu badań jest uzasadniony nie tylko względami stylowo-architektonicznymi. Są one bowiem nie tylko fizycznymi przestrzeniami miasta, ale także miejscami koncentracji idei - politycznych, artystycznych, kulturowych i narodowych. Plac Senacki wyznacza nowy początek Helsinek, które w 1812 roku zostały nobilitowane do rangi stolicy Wielkiego Księstwa Finlandii. Plac Kolejowy stanowi symbol dynamicznego rozwoju miasta i zapowiada narodziny nowoczesnej cywilizacji. Natomiast plac Obywatelski jest wizytówką niepodległego kraju, miejscem pretendującym do głównego centrum politycznego, administracyjnego, edukacyjnego i kulturalnego współczesnej Finlandii. Uważam, że te trzy przestrzenie miejskie wraz z otaczającą je architekturą, są najpełniejszym odbiciem treści politycznych i conceptów artystycznych, które towarzyszyły narodzinom współczesnej Finlandii i kreowaniu jej tożsamości kulturowej oraz narodowej.